

Ori & Rom Brafman – Onderstroom

Opgelet, onafhankelijke denkers: hoe onafhankelijk denken we werkelijk? De gebroeders Brafman legden onze perceptie, groepsdynamiek & irrationeel gedrag onder de loep.

Met dit boek worden irrationele denkprocessen van de homo sapiens tegen het licht gehouden. Enkele voorbeelden ter illustratie. Neem de wereldberoemde violist die zich verkleedde als gewone man en in de metro enkele klassieke stukken speelde. Normaliter betalen mensen een vermogen om hem in een concertzaal te beluisteren, nu liep iedereen de man voorbij.

20 dollar-veiling

Of de ontdekking van de homo erectus op Java door Eugene Dubois, die aanvankelijk geen Anschluss vond: de inferieure vindplaats noch Dubois' status kon de gevestigde wetenschappelijke orde bekoren. En bij een proef onder Harvard-leerlingen werd een simpel biljet van 20 dollar uiteindelijk voor 201 dollar (!) geveild omdat de studenten de list van de 'onderstroom'-denkprocessen niet doorzagen. En aan welke processen was de zeer ervaren KLM-piloot Van Zanten onderhevig dat hij de ramp bij Tenerife kon veroorzaken?

Wetenschappelijke metingen

Dit boek doet helder —en vaak niet zonder humor— verslag van allerlei testen die zijn gehouden over ons irrationele denken. Het zijn onderzoeken met interessante resultaten maar nog interessanter methodes. Met de toenemende kennis van de neurowetenschappen kan men immers meer en meer wetenschappelijke metingen verrichten over de werking van onze hersenen, in plaats van conclusies op basis van psychologie.

Onderzoeksterrein

Het onderzoeksterrein dat in dit boek wordt behandeld, is dan ook niet beperkt tot leuke weetjes of resultaten die bij menigeen een licht zullen doen opgaan over de dagelijkse praktijk (en over hun eigen handelen). Actuele onderwerpen als bonusregelingen, lerarenprestaties en politieke beslissingen (militaire interventies inclusief) zijn eveneens in 'Onderstroom' opgenomen, waarmee het boek een must is voor decision makers op belangrijke bestuurlijke, rechterlijke en financiële sleutelposities.

Externe prikkels

Want als wetenschappers nu kunnen aantonen dat hersendelen zoals de nucleus accumbens (het pleziercentrum) en de posterior superior temporal sulcus (het centrum voor sociale interactie of wel het altruïsmecentrum) niet gelijktijdig kunnen reageren en dus andere reacties op externe prikkels geven, valt daar weinig op af te dingen. Dus ook niet op de daaruit voortvloeiende handelingen van mensen.

De Vijfde Revolutie

Dit boek is een boeiende aanvulling op De Vijfde Revolutie van Lone Frank (in april verschenen bij Maven Publishing), waarin de ene na de andere nuchtere vaststelling over de werking van de hersenen het menselijk gedrag naar een wetenschappelijk niveau tilt.

En ja, het heeft absoluut zin om zoiets als eigenwijsheid wetenschappelijk te kunnen duiden. Piloten worden er bijvoorbeeld tegenwoordig op getraind om niet als Van Zanten de mist in te gaan, om niet het minste voorbeeld te noemen.

Anne Jongeling